

КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАУКА І ВИЩА ОСВІТА

**Тези доповідей
XXVIII Міжнародної наукової конференції
студентів і молодих учених**

Запоріжжя
Класичний приватний університет
2019

унікальну й небезпечну для його творця, адже надруковано її було на території, що саме в той час активно окатоличувалась і латинізувалася.

Новий етап в історії українського друкарства починається з 30-х рр. XVII ст. Провідною друкарнею України залишається і далі Лаврська, яка з 1633 р. перейшла під контроль митрополита і одночасно архієпископа Києво-Печерської лаври Петра Могили. Важливою подією за зміцнення православної церкви стали підготовка і друкування «Православного ісповідання віри», чотирьох видань короткого катехизису («Събраніє короткої науки о артикулах віри»), фундаментального «могилянського» Требника 1646 р. 1633 р. лаврська друкарня купила від Львівського братства матрицю латинського шрифту і того ж року видала «Мнемосине» – панегірик Могилі польською мовою від імені «заснованого ним в Києві Парнасу». Серед книг польською мовою підготовлена Сильвестром Косовим переробка Києво-Печерського Патерика, книга Афанасія Кальнофольського – «Тератургима» (з планом Києва і лаврських печер), полемічний трактат Петра Могили і його співробітників «Ліфос», панегіричні вірші Богданові Стеткевичу від імені його сина-студента, написані наставником («інспектором») останнього Михайлом Голодовичем Остропольським. Всі латиномовні лаврські видання – панегірики, написані, почасти й декламовані, в стінах Києво-Могилянського колегіуму.

Отже, вивчення історії вітчизняного друкарства має для нас, українців, велике значення, бо якраз воно особливо яскраво підкреслює рівень нашої давньої культури та освіти. Стан давнього друкарства давав нам тоді повну змогу не тільки займати почесне місце серед цілого слов'янського світу, але за технікою своїх видань досягти культурного рівня народів Європи.

Гоцева К. А.

ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»
наук. кер. – Двірна О. А.

МІСЦЕ ЦЕРКВИ В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Розбудова держави відбувається в тісному взаємозв'язку з формуванням різних її інститутів: політичних партій, громадських організацій, профспілок, релігійних організацій тощо. Особливе місце серед інститутів громадянського суспільства займає Церква. Згідно з даними, отриманими Інститутом соціальної та політичної психології Академії педагогічних наук України, під час соціопитування, в якому брали участь 2 тис. респондентів старше 18 років по всій країні, було виявлено, що Церква, система освіти та Збройні Сили України користуються найбільшою довірою жителів, зокрема Церкві довіряють 59,3% респондентів, а системі освіти – 48,8% [1].

Показником розширення сфери впливу Церкви на українське суспільство є збільшення кількості релігійних організацій. За останні 10 років кількість релігійних організацій в Україні зросла в 2,5 рази[1]. Це вказує на потребу громадян нашої держави в Церкві як духовній інституції. Як соціальний інститут суспільства Церква виконує ряд функцій, що подані на рисунку 1.

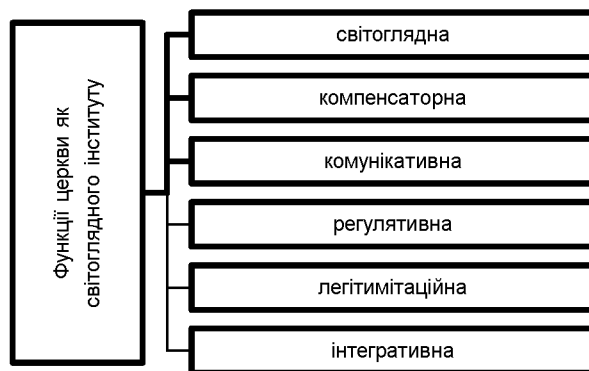

Рис. Функції Церкви, складено автором на основі [2]

Церква як інститут громадянського суспільства, користуючись значним рівнем довіри, має можливість завдяки своїй діяльності впливати на свідомість, а отже, і на поведінку громадян нашої держави. Через проповідницьку, навчальну, просвітницьку діяльність відбувається формування свідомості людини. Церква сприяє формуванню в особистості моральних якостей, а саме чесності, порядності, законслухняності та ін. Ці чесноти громадян нашої держави є запорукою формування основоположних засад громадянського суспільства [2]. Наприклад, боротьба з корупцією виявиться невдалою, якщо у суспільстві не панує розуміння про необхідність чесності та справедливості як невід'ємних якостей свідомого громадянина та просто порядної людини.

Ми живемо у час, коли більшість моральних якостей нівелюються. Поняття порядності та честі є відносним. Немає чітких меж та однозначної відповіді на запитання: що добре, а що – ні. Межа між терпимістю та вседозволеністю дуже тонка. Церква має стояти на варті високих моральних принципів, проповідуючи любов та прийняття.

Отже, завдяки досвіду суспільної діяльності та достатньому рівню довіри Церква має позитивно впливати на розвиток суспільства, вести просвітницьку та благодійну діяльність, поширюючи християнські

принципи серед різних верств населення. Для цього необхідно поглибити роботу у сфері соціального служіння, посилити взаємодію з громадянськими організаціями для ефективнішого виконання своїх функцій.

Список використаних джерел

1. Грінер О. М. Забезпечення Церкви матеріальними і духовними засобами – необхідний фактор її становлення як інституту громадянського суспільства. URL: <http://academy.gov.ua/ej/ej6/txts/07gomigs.htm> (дата звернення: 17.10.2019).

2. Онишук С. В., Петровський П. М. Соціокультурне значення церкви для сучасних демократичних трансформацій в Україні. *Теорія та практика державного управління*. 2016. № 1(52). С. 27–33.

Гужва Д. А.

Класичний приватний університет
наук. кер. – старший викладач Покатаєва Т. О.

НАМИСТО – ГОЛОВНА ПРИКРАСА УКРАЇНСЬКОЇ ЖІНКИ В ДАВНІ ЧАСИ

Різноманітні прикраси для сучасної жінки є невід'ємною частиною її гардеробу. Адже саме вони роблять кращу половину людства неповторними і чарівними. Мотиви традиційних прикрас дісталися нам від предків. У ці узори вони вкладали глибокий сакральний та обереговий зміст. Ще за часів трипільської культури наші пращури носили прикраси, декорували свій одяг вишивкою, аплікаціями, розписом.

Традиція носити намисто сформувалася ще багато століть тому, а це означає, що різноманіття цього декоративного елементу одягу надзвичайно велике. Протягом усієї його історії намисто змінювалося за кольором, формою, матеріалом і навіть за способом носіння. Найперші нашійні прикраси були з кісточок овочів, зерен, скойок (двостулкових моллюсків), фруктових плодів гарної форми, а вже згодом їх замінили камінні, металеві та скляні намистинки. Ще пізніше намисто почали виготовляти з дорогих природних матеріалів, таких як корали, бурштин, перли, скло, смальта, гранат. Його могли дозволити собі лише заможні міщанські жінки.

Спосіб носіння намиста теж відрізнявся в різні часи. Перш за все слід зауважити, що для української жінки вийти на вулицю без намиста – все одно, що вийти голою. Чи то свято, чи храм, чи звичайний день за роботою – шию господині прикрашає низка майстерно вироблених намистин. Адже це в першу чергу оберег, захист від злих духів і недобрих людей.

За намистом можна було легко визначити соціальний статус жінки. Що більші намистини і що більше разок у нашійній прикрасі, то заможнішою була панянка: найбідніші мали по 2-3 шнурівки коралів, а багаті – 10 чи 15.

Давні варіанти жіночого намиста робилися з латуні. Вони мали вигляд спіральних трубочок, на які були нанизані монети (для заможніших пань) чи хрестики (мали назву «хрестові згарди»). В околицях Києва, на Волині, у Прикарпатті жінки носили намисто зі «щирого» (тобто справжнього) бурштину, оскільки на цих територіях його видобували. Вважалося, що бурштин приносить здоров'я і покращує колір жіночого обличчя. Великі круглі намистини вирізалися ножом і нанизувалися на довгу нитку. Найчастіше таку масивну низку бурштину носили разом з коралами. Чи не найпоширенішим на всій Україні було коралове намисто. Червоні корали на тлі української вишиванки – це неймовірна краса і вишуканість. Традиція носити корали, пройшовши крізь віки, збереглася й донині, а тому цей вид прикрас нашої ми можемо уявити найкраще. Рожеві з сірим чи червоним відтінком намистини однакової форми, але різного розміру нанизувалися на шовковий шнурок у певному порядку: великі всередині, а менші – по краях. Червоне коралове намисто, як вірили наші пращури, було наділене магічними властивостями: яскраво червоні намистини на жінці означали, що вона здорова, а тьмяні і сіруваті попереджали про хворобу. Скляні та перляні буси. Кожна дівчина мріяла про «писані пацьорки». Саме так називалось скляне намисто, яке було надзвичайно дорогим, адже розписані вручну намистини привозили із далекої Венеції. Муранське скло і донині не втратило своєї слави та цінності, а майстри надійно зберігають таємницю його виготовлення. Так само дорого коштувало і намисто із перлів, адже мушлі теж привозили із заморських країв. Скляні та перляні прикраси були привілеєм лише найзаможніших панянок. Досить популярними серед українських жінок були плетені стрічки нашої з бісеру. Спочатку він був теж дорогим, адже його привозили з острова Мурано, але коли Чехія почала його масове виробництво, кожна жінка чи дівчина могла дозволити собі одягнути «цятки» (так намисто з бісеру називали на Буковині).

Ось Ви і переконалися на власні очі, яка цікава історія намиста – невід'ємного елементу українського одягу. Українські прикраси, що формувались протягом багатьох століть, на щастя, не втратили своєї привабливості. Сучасні модниці дедалі частіше користуються прикрасами у стилі українського етно. Цінуйте наші традиції і пишайтеся нашим жіноцтвом!

Дубовик Д. О.

Класичний приватний університет
наук. кер. – старший викладач Покатаєва Т. О.

ПРИКЛАДИ МУЖНОСТІ УКРАЇНЦІВ В БОРОТЬБІ ЗА КРИМ

На протязі всієї історії Криму українці сміливо боролись за свободу півострова. Центром боротьби майже завжди виступало місто Севастополь. Це справжнє місто-герой, яке пережило Кримську війну 1853–1856 рр., громадянську війну початку ХХ століття, Другу Світову війну, анексію Криму у 2014 р. 349 днів тривала оборона Севастополя під час Кримської війни (1854–1855 рр.) в ході якої українці показували приклади героїзму. Наприклад, герой оборони Севастополя Гнат Шевченко, покликаний на флот з Бердянського повіту Таврійської губернії, під час атаки ціною власного життя захистив командира, лейтенанта Бірюльова.